

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/71/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6820200660
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6820200660.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudkýň JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Renáty Deákovej, ako členiek senátu, v spore žalobcu: M. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v F., H. č. XXXX/XX, zastúpeného Mgr. Martinom Jankovičom, advokátom so sídlom v Revúcej, Železničná č. 257/19, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorého pred súdom koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova č. 2, o zaplatenie 1.078,09 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Revúca č.k. 6C/17/2020-113 zo dňa 07.07.2020, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti prvého výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 1.078,09 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.078,09 € od 23.04.2020 do zaplatenia a príslušenstvo pohľadávky v sume 72,03 € (prvý výrok) a v závislom výroku o trovách konania (druhý výrok) **p o t v r d z u j e.**

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti prvého výroku o určení lehoty na plnenie prisúdenej sumy s príslušenstvom „v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku“ **m e n í t a k,** že žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi prisúdenú sumu s príslušenstvom do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je **p o v i n n ý** nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov odvolacieho konania žalobcu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom uložil súd prvej inštancie žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.078,09 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.078,09 € od 23.04.2020 do zaplatenia a príslušenstvo pohľadávky v sume 72,03 € v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok) a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % (druhý výrok).

1.2 Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním, podľa ktorého „uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru SR, národná kriminálna agentúra, národná protikorupčná jednotka expozitúra Stred, sp. zn. ČVS:PPZ-49/NKA-PK-ST-2019 zo dňa 17.04.2019 bolo žalobcovi vznesené obvinenie za prečin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom subvenčného podvodu podľa § 255 ods. 1 Trestného zákona, na skutkovom základe uvedenom v uznesení; sťažnosť žalobcu proti tomuto uzneseniu bola zamietnutá ako nedôvodná uznesením

prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR sp. zn. VII/1 Gv 47/19/1000-9 zo dňa 13.06.2019; uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR sp. zn. VII/1 Gv 47/19/1000-15 zo dňa 05.12.2019 bolo trestné stíhanie žalobcu zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, t.j. z dôvodu, že je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie; žalobca dňa 24.06.2019 splnomocnil zastupovaním v trestnom konaní advokáta Mgr. O. M., ktorý po skončení trestného stíhania vyúčtoval žalobcovi trovy obhajoby (tarifnú odmenu, náhradu za stratu času a cestovné výdavky) spolu v sume 1.078,09 € faktúrou splatnou dňa 25.12.2019, ktorú žalobca svojmu advokátovi zaplatil dňa 09.01.2020; žiadosťou zo dňa 15.01.2020 žalobca prostredníctvom svojho advokáta požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v sume 1.078,09 €; žalovaný listom zo dňa 14.04.2020 tejto žiadosti nevyhovel ani sčasti, pričom tento list žalovaného bol doručený advokátovi žalobcu dňa 23.04.2020; faktúrou splatnou dňa 30.04.2020 žalobcovi jeho advokát vyúčtoval tarifnú odmenu za podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v sume 72,03 €, ktoré žalobca svojmu advokátovi zaplatil dňa 24.04.2020; súd prvej inštancie zdôraznil, že „uvedený skutkový stav žalovaným spochybný nebol, preto ho súd považuje za nesporný“.

1.3 Podľa právneho posúdenia veci zo strany súdu prvej inštancie zástupcom žalovaného má byť Generálna prokuratúra Slovenskej republiky; na základe výsledku trestného konania, ktorým bolo právoplatné zastavenie trestného stíhania žalobcu, pretože sa nestal skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie viedlo, dospel k záveru, že základ nároku žalobcu na náhradu škody od žalovaného je daný, pričom za nezákonné rozhodnutie považoval uznesenie o vznesení obvinenia (body 6 až 9 odôvodnenia napadnutého rozsudku); ďalej sa zaoberal výškou uplatneného nároku v sume 1.078,09 €, ktorý pozostával z trov obhajoby vynaložených žalobcom v predmetnej trestnej veci a dospel k záveru, že žaloba je v tejto časti dôvodná (body 10 a 11 odôvodnenia napadnutého rozsudku); žalobu považoval za dôvodnú aj v časti uplatnených trov predbežného prerokovania nároku na náhradu škody v sume 72,03 € ako aj ostatného uplatneného príslušenstva v podobe úrokov z omeškania (bod 12 odôvodnenia napadnutého rozsudku); na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovel.

1.4 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a), § 3 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. f), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 2, § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; ďalej s poukazom na ustanovenia § 121 ods. 3 a § 517 ods. 2 v spojení s § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov; o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a plne úspešnému žalobcovi priznal proti žalovanému plnú náhradu trov konania.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný včas odvolanie zo dňa 18.08.2020 (č.l. 120-123 spisu); rozsudok súdu prvej inštancie napadol v celom rozsahu; vyjadril názor, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); namietať predovšetkým základ nároku žalobcu z dôvodu absencie akéhokoľvek nezákonného rozhodnutia; vyjadril názor, že „došlo k situácii, ktorá sa v trestnom konaní bežne stáva, a ktorú Trestný poriadok vo svojich ustanoveniach výslovne pripúšťa a upravuje, že trestné konanie bolo ukončené inak, než odsúdením obvineného“; ďalej argumentoval, že „sú mu známe rozhodnutia niektorých súdov k právnej úprave náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci (nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom), ktoré prezentovali názor založený na tom, že zastavením trestného stíhania alebo postúpením trestného stíhania obvinenej osoby alebo jej oslobodením spod obžaloby nastávajú dôsledky obdobné zrušeniu uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia; s týmto názorom súdov je možné súhlasiť, ale len v tej časti, ak by sme mali hodnotiť dôsledky takéhoto postupu v trestnom konaní; to znamená, že ak niekto v trestnom konaní bol spod obžaloby oslobodený, takéto rozhodnutie súdu možno považovať za obdobu rozhodnutia, napr. o zrušení uznesenia o vznesení obvinenia; v žiadnom prípade však takéto rozhodnutie v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nemôže mať obdobné dôsledky, pretože všetky rozhodnutia, ako aj postupy (úkony) policajného orgánu, prokurátora, ale i sudcu, ktoré boli vydané, resp. vykonané v zákonom vymedzenom štádiu trestného konania, boli zákonné, teda súladné s Trestným poriadkom“; ďalej uviedol, že „ak by sme mali rešpektovať sporný názor niektorých súdov, resp. že by zákon č. 514/2003 Z. z. a gestor tohto zákona mali ambíciu

odškodňovať všetky takéto prípady (zastavenie, postúpenie, oslobodenie), tak potom v týchto prípadoch by štát neniesol zodpovednosť za nezákonné rozhodnutie a nesprávny úradný postup, ale za „výsledok trestného konania“, ktorú zodpovednosť zákon č. 514/2003 Z. z. neupravuje; konštrukcia, kedy je nezákonné uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia s poukazom, že počas trestného konania bolo konanie voči žalobcovi zastavené a vzhľadom na toto zastavenie je tak uznesenie o vznesení obvinenia nezákonným rozhodnutím, nemá oporu v žiadnom ustanovení § 514/2003 Z. z.; tento zákon v žiadnom ustanovení neupravuje, čo i len rámcovo, takúto konštrukciu a nepriznáva jej status nezákonného rozhodnutia; prípadné rozhodnutie súdu, ktoré by legitimizovalo takúto konštrukciu nezákonného rozhodnutia, by bolo v rozpore so všetkými zásadami trestného práva účinného na území Slovenskej republiky, pretože uznesenie o vznesení obvinenia podľa platného trestného práva nepredpokladá istotu, že skutok sa stal, že je trestným činom alebo prečinom a istotu, že ho skutočne spáchal podozrivý“; následne poukázal na skutočnosť, že „si je vedomý, že extenzívnym výkladom zákona č. 58/1969 Zb. ako aj zákona č. 514/2003 Z. z. bol zo strany súdov prijatý záver, že z pohľadu nároku na náhradu škody má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj zastavenie trestného stíhania, oslobodenie spod obžaloby alebo postúpenie vecí (skutku) na prejednanie inému štátnemu orgánu, avšak uvedený záver nemôže byť prijímaný absolútne a bezvýhradne; za nezákonné nemôže byť automaticky považované každé začatie trestného stíhania, resp. každé vznesenie obvinenia, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obvineného, resp. obžalovaného, bez posúdenia a zohľadnenia osobitostí trestného prípadu“; napokon zdôraznil, že „na podporu svojej argumentácie uviedol viaceré konkrétne rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých okrem iného vyplýva, že vydanie uznesenia o vznesení obvinenia nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila; dochádza tu k stretu dvoch záujmov, pri ktorom sa individuálny záujem fyzickej osoby dostáva do kolízie s vyšším (verejným) záujmom, ktorému sa priznáva prednosť a v prípade zásahov orgánov činných v trestnom konaní do osobnosti fyzickej osoby nejde o neoprávnené zásahy, keď na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania tejto fyzickej osoby; štátu nemožno uprieť legitímny záujem na vedení trestného stíhania proti konkrétnej osobe, ak tu existuje dôvodné podozrenie, ktoré nepochybne z dôkazov zabezpečených pred vznesením obvinenia žalobcovi vyplývalo“; na základe uvedeného vyjadril názor, že posudzované trestné konanie prebehlo proti žalobcovi zákonne, preto mal súd prvej inštancie dospieť k záveru, že nárok na náhradu škody žalobcovi nevznikol, nakoľko absentuje nezákonné rozhodnutie; žalovaný v odvolaní s poukazom na ustanovenie § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. osobitne nesúhlasil s výškou prisúdených trov obhajoby; argumentoval, že „je sporné, či je vôbec dôvodné preplácanie trov obhajoby vtedy, keď sa nejedná o prípady povinnej obhajoby; zákon predsa nevyhnutnosť obhajoby, t.j. povinnosti účasti profesionálneho právnik ako podmienku náležitého naplnenia práva na obhajobu, spravodlivý proces a primeranú právnu ochranu, sám deklaruje len v niektorých presne stanovených situáciách (§ 37 a 38 Trestného poriadku); pritom je nutné stále brať do úvahy súčasné postavenie orgánov činných v trestnom konaní, ktoré s rovnakou starostlivosťou obstarávajú dôkazy v prospech aj neprospech obvineného, a teda aj prokurátor neplní len úlohu žalobcu, ale má minimálne v prípravnom konaní postavenie, z ktorého aj jemu vyplývajú povinnosti hájenia záujmov obvineného, čo v danom prípade aj bolo splnené, nakoľko trestné stíhanie bolo zastavené prokurátorom; podľa § 553 ods. 1 Trestného poriadku trovy nevyhnutné na vykonanie trestného konania vrátane trov vykonávacieho konania znáša štát; neznáša však vlastné trovy obvineného, zúčastnenej osoby a poškodeného, ani výdavky spojené so zvolením obhajcu a splnomocnenca. Štát však znáša trovy na povinnú obhajobu, ktoré vznikli obvinenému v dôsledku dovolania podaného ministrom spravodlivosti alebo generálnym prokurátorom; vlastnými trovami uvedených osôb sa rozumejú najmä ich výdavky na cestovné, odmena, cestovné výdavky a náhrada za stratený čas zvoleného obhajcu obvineného a splnomocnenca poškodeného alebo zúčastnenej osoby, poštové poplatky a iné hotové výdavky obvineného spojené s jeho trestným stíhaním, obdobné výdavky poškodeného a zúčastnenej osoby, aj vlastné trovy zákonného zástupcu obvineného (§ 35), poškodeného (§ 48 ods. 1), či zúčastnenej osoby (§ 45 ods. 3); tieto náklady však, pokiaľ ide o obvineného, uhradza jeho obhajcovi štát v prípade, ak ide o povinnú obhajobu alebo nutnosť zvoliť si obhajcu alebo obhajcu ustanoviť v prípade podania dovolania generálnym prokurátorom alebo ministrom spravodlivosti“; nakoniec žalovaný v odvolaní výslovne nesúhlasil ani „s priznaním nákladov žalobcovi spojených s uplatnením pohľadávky v sume 72,03 €, keďže podľa nášho názoru sa jedná o trovy právneho zastúpenia, ktorých náhrada škody je v zmysle § 18 ods. 3 druhá veta zákona č. 514/2003 Z. z. (ako náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom) vylúčená“; na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol; pre prípad potvrdenia napadnutého rozsudku navrhol, aby odvolací súd zmenil

lehotu na plnenie prisúdenej sumy na aspoň 30 dní od právoplatnosti rozsudku, pretože v lehote určenej súdom nie je v jeho pomeroch technicky možné zabezpečiť splnenie povinnosti, nakoľko je nevyhnutné zabezpečiť zaslanie rozsudku s doložkou právoplatnosti na vyplatenie príslušnému odboru generálnej prokuratúry ako aj realizovanie samotnej platby, pričom návrh je motivovaný snahou, aby sa eliminovalo možné predloženie návrhu na vykonanie exekúcie a vznik ďalších výdavkov, ktoré by boli plnené zo štátneho rozpočtu.

2.2 Žalobca vo vyjadrení zo dňa 24.08.2020 (č.l. 127-130 spisu) k odvolaniu žalovaného prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že s odvolaním žalovaného nesúhlasí; napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považoval za riadne a vyčerpávajúco odôvodnený, pretože súd prvej inštancie sa riadne vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalovaného, aplikoval ustálenú súdnu judikatúru a jeho rozhodnutie možno považovať v celom rozsahu za správne, spravodlivé a nie je mu čo vytknúť; osobitne sa vyjadril k rozhodnutiam Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. II. ÚS 163/2013 a sp. zn. I. ÚS 548/2012, na ktoré poukazoval žalovaný v priebehu konania ako aj v podanom odvolaní, pričom argumentoval, že sa v nich neriešili otázky, ktoré by mali význam pre prejednávaný spor; za nedôvodnú považoval argumentáciu žalovaného, že uznesenie o vznesení obvinenia nebolo zrušené, pretože v uvedenom štádiu trestného konania už nikdy nedochádza k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia, preto na základe argumentácie žalovaného by žiadnemu obvinenému nemohla vzniknúť škoda podľa zákona č. 514/2003 Z. z.; k námietke žalovaného vo vzťahu k trovám obhajoby argumentoval, že právo na obhajobu vyplýva z článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a ako práva nezalá osoba si zvolil obhajcu na svoje zastupovanie v príčinnej súvislosti s vydaním uznesenia o vznesení obvinenia; uzavrel, že v predmetnom trestnom konaní mu vznikla škoda, za ktorú zodpovedá žalovaný; na základe uvedeného považoval napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a navrhol jeho potvrdenie.

2.3 Vyjadrenie žalobcu k odvolaniu doručil súd prvej inštancie zástupcovi žalovaného do vlastných rúk dňa 09.02.2020 prostredníctvom elektronickej pošty (č.l. 132 spisu) s výzvou na vyjadrenie v stanovenej lehote (č.l. 133 spisu). Žalovaný sa viac vo veci žiadnym spôsobom nevyjadril.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p.).

3.1 V prejednávanom spore nevykonali odvolací súd v odvolacom konaní žiadne dôkazy a pri rozhodovaní bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p.).

4.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v časti prvého výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 1.078,09 € s príslušenstvom podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil a v časti prvého výroku o určení lehoty na plnenie prisúdenej sumy s príslušenstvom „v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku“ podľa § 388 C.s.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

4.2 Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

4.3 Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

4.4 Podľa § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

4.5 Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje

so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k vyhovneniu žalobe žalobcu, v tomto smere si osvojuje dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. na tieto v plnom rozsahu poukazuje; na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie dôvody odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil; z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 379 C.s.p.; § 380 C.s.p.), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

4.6 Odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii žalovaného, že predmetné uznesenie o vznesení obvinenia žalobcu nemožno považovať za nezákonné rozhodnutie, pretože v čase jeho vydania boli splnené podmienky na vznesenie obvinenia žalobcovi a tento postup orgánov činných v trestnom konaní bol v súlade so zákonom (Trestným poriadkom) odvolací súd poukazuje na ustálenú súdnu prax (citovanú aj súdom prvej inštancie), podľa ktorej rozhodujúcim meradlom nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia je samotný výsledok trestného konania (t.j. v prejednávanej spore zastavenie trestného stíhania), od ktorej nevidí dôvod sa odvolací súd odkloniť; súdna prax dospela k záveru, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia má rovnaké dôsledky ako zrušenie tohto uznesenia pre nezákonnosť (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.) aj zastavenie trestného stíhania (v prejednávanej spore z dôvodu, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie; ani podľa odvolacieho súdu nemožno od žalobcu spravodlivo požadovať, aby sám znášal trovy obhajoby účelne vynaložené v trestnom konaní, ktoré proti nemu malo byť vôbec vedené; v tomto smere možno poukázať na skutočnosť, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 08.08.2010 týkajúce sa náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. bolo po jeho prerokovaní občianskoprávnym kolégiom publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 37/2014, keď jeho právna veta znie: „Zmyslu a účelu § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným“; v čase po vydaní uvedeného rozhodnutia (sp. zn. 4MCdo/15/2009) najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch; predmetná právna otázka bola najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí (sp. zn. 4MCdo/15/2009) napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.03.2011, sp. zn. 4Cdo/54/2011 zo dňa 30.01.2011, sp. zn. 7Cdo/145/2011 zo dňa 12.12.2012, sp. zn. 7Cdo/87/2012 zo dňa 19.06.2013, sp. zn. 7MCdo/27/2012 zo dňa 19.02.2014 alebo sp. zn. 8Cdo/177/2017 zo dňa 29.01.2019; tieto rozhodnutia spočívajú na právnych záveroch zodpovedajúcich aj záverom Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 320/2016 zo dňa 07.07.2016 konštatoval, že „nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím; rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania“ a k uvedenému v ďalšej časti svojho rozhodnutia dodal, že „pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo; ústavný súd konštatuje, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca“; od publikovania judikátu R 37/2014 sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila (nie je rozdielna) v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania (prejednávaný prípad), k oslobodeniu spod obžaloby alebo postúpeniu veci na prejednanie inému orgánu, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté; nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím; rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (citované podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/249/2018 zo dňa 31.10.2019); rovnako neobstojí odvolacia námietka žalovaného, že predmetné uznesenie o vznesení obvinenia

žalobcovi nemožno považovať za nezákonné, pretože v čase vznesenia obvinenia boli splnené zákonné predpoklady pre tento postup a v trestnom konaní nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania, preto samotný výsledok trestného konania (postúpenie veci, zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby) nemusí vyvolať nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia ako základného predpokladu na vznik nároku na náhradu škody; je evidentné, že žalovaný v rámci tejto argumentácie nesprávne viaže zákonnosť rozhodnutia na skúmanie porušenia nejakej povinnosti (zásady) pri jeho vydaní, t.j. zákonnosť dáva do súvisu so zavinením (žalovaný poukazuje na „na neporušenie zákona v čase vznesenia obvinenia“), zodpovednosť štátu za škodu je však koncipovaná ako objektívna, t.j. bez ohľadu na akékoľvek zavinenie (§ 3 ods. 1 písm. a/, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.); odvolací súd preto v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca v konaní preukázal všetky predpoklady objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu, t.j. súčasné (kumulatívne) splnenie troch podmienok: 1/ existencia nezákonného rozhodnutia (predmetné uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 17.074.2019), 2/ vznik škody (vynaložené trovy obhajoby v sume 1.078,09 € a trovy predbežného prerokovania nároku ako náklady spojené s uplatnením pohľadávky na náhradu škody v sume 72,03 €) a 3/ príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody (nutnosť úhrady trov obhajoby v súvislosti s trestným stíhaním žalobcu); odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nevidí zákonný dôvod na nepriznanie náhrady trov obhajoby žalobcovi v rámci náhrady škody len z dôvodu, že v prípade posudzovaného trestného stíhania nešlo o prípad povinnej obhajoby; z ustanovenia § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. nevyplýva, že v rámci náhrady škody sa poškodenému nahrádzajú len trovy povinnej obhajoby, práve naopak nahrádzajú sa všetky účelne vynaložené trovy konania (obhajoby) vynaložené v príčinnej súvislosti so vznesením obvinenia, čo je aj prípad žalobcu v prejednávanej spore; napokon sa odvolací stotožnil aj s prisúdením sumy 72,03 € ako trov predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, ktoré súd prvej inštancie žalobcovi neprisúdil v rámci trov konania (čo jediné zakazuje ustanovenie § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.), ale v rámci príslušenstva pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka); je zrejme, že žalobca náhradu trov predbežného prerokovania nároku uplatnil ako príslušenstvo pohľadávky v podobe nákladov spojených s jej uplatnením (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka); aj podľa súdnej praxe „náklady spojené s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. sú príslušenstvom tohto nároku“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/7/1999 zo dňa 30.03.1999 publikovaný v zbierke ako R 26/2000) a „povinnosť nahradiť trovy občianskeho súdneho konania sa nevzťahuje na náklady spojené s podaním žiadosti o predbežné prerokovanie nároku“ (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Hradci Králové sp. zn. 8Co/73/1992 zo dňa 28.02.1992 publikované v zbierke ako R 33/1993); samotné predbežné prerokovanie nároku žalobcu nebolo medzi stranami sporné; žalobcovi tak podľa odvolacieho súdu vznikol nárok na náhradu uplatnených trov predbežného prerokovania nároku ako príslušenstva pohľadávky v sume 72,03 € za jeden úkon právnych služieb podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a to podanie návrhu na predbežné prerokovanie nároku spolu s režírnym paušálom, keď samotnú výšku tohto príslušenstva žalovaný ani osobitne v odvolaní nespochybňoval; na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti prvého výroku o vyhovení žalobe ako vecne správny potvrdil.

4.7 Odvolací súd podľa § 388 C.s.p. zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti lehoty na plnenie tak, že v zmysle § 232 ods. 3 druhá veta C.s.p. v spojení s § 378 ods. 1 C.s.p. na zapltenie prisúdenej sumy s príslušenstvom určil žalovanému lehotu 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, keď v tomto smere vychádzal z dôvodov uvedených žalovaným v odvolaní, proti ktorým žalobca osobitne nenamietal a odvolací súd ich považoval za spôsobilé umožniť žalovanému dlhšiu lehotu na plnenie; odvolací súd uvedenú žiadosť o poskytnutie dlhšej lehoty na plnenie nepovažoval za novotu v odvolacom konaní, pretože z hľadiska obsahu nejde o prostriedok procesného útoku ani prostriedok procesnej obrany; na druhej strane nakoľko žalovaný nepožiadaval o dlhšiu lehotu naplnenie v prípade trov konania, odvolací súd pri viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania ponechal žalovanému na náhradu trov konania zákonnú lehotu.

5. Podstatné vyjadrenia strán prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p.).

5.1 V prejednávanom spore odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia strán, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia strán uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

6.1 Žalovaný podané odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.) vo vzťahu k posúdeniu dôvodnosti uplatneného nároku. Právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie však považuje odvolací súd za správne a súladné s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (body 4.5 a 4.6 odôvodnenia).

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti prvého výroku o vyhovení žalobe ako vecne správne potvrdil vrátane závislého výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie (druhý výrok), ktorý bol tiež vecne správny a odôvodnený plným úspechom žalobcu v spore a v časti prvého výroku o určení lehoty na plnenie zmenil.

8. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko žalobca bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný, priznal mu odvolací súd proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %); na plný úspech žalobcu v odvolacom konaní nemala vplyv zmena výroku rozsudku súdu prvej inštancie o lehote na plnenie prisúdenej sumy, pretože táto žiadnym spôsobom nezmenila pomer úspechu a neúspechu strán v spore pokiaľ ide o predmet odvolacieho konania; z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). O samotnej výške náhrady trov odvolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).